POM-GRUPPA: Hele Kongsberg-gruppa samlet til Portugal O-Meeting. Bak fra venstre Daniell, Ingvild, Cecilie, Mischa, Swenn, Julien, Kjersti, Victor, Olav, Tale og Elisabeth. Foran fra venstre Åsne, Andrea, Sarah, Katharina, Helene, Karoline og Vetle. ALLE FOTOS: PRIVA

Minnerikt skoleprosjekt

Erasmus-prosjektet er et treårig EU-finansiert skoleprogram med formål om å fremme utdanning, sport og kultur. Foruten Kongsberg videregående skole, deltok en skole fra Braga i Portugal og en fra Saint Etienne i Frankrike i prosjektet. Fire av de involverte fra Kongsberg, **Ingvild Langeggen, Olav Kristian Lund, Tale Strand** og **Vetle Drage,** har forfattet denne artikkelen (noe forkortet) til Veivalg etter å ha besøkt Portugal.

Erasmus-prosjektet besto av tre separerte turer. Først ut var Frankrike, så kom Norge og til slutt Portugal. Grunnet litt forskjellig skolesystem var aldersforskjellen veldig stor. Fra Norge ble det sendt elever fra årskullet 1999, mens Portugal sendte elever fra 2004. Damien Renard var personen som tok hoved initiativet for dette samarbeidet og med det ble det 3 fine turer.

Forskjellige nivåer

I Erasmus-gjengen var det ganske store forskjeller på nivåene o-teknisk. De franske og norske var ganske jevne, men de portugisiske var en del dårligere. Dette har antageligvis noe å gjøre med at mange av de portugisiske som nettopp hadde begynt med orientering.

Alle de franske utøverne gikk på orienteringslinja på en idrettsskole og bodde på internat der, så det var mange av de som var gode. De bor i Saint Etienne, en fransk by med gode muligheter til å trene orientering i byene rundt. Da vi var i Frankrike, bodde vi på et internat lenger opp i fjellene. Alle øktene var i gåavstand derifra, bortsett fra noen løp.

I Portugal bodde vi hos forskjellige familier i Braga- en ganske stor by, så vi bodde ganske spredt. Der var det også mye større avstander til de forskjellige terrengene, så vi måtte kjøre buss til de fleste øktene. Avstander til terreng er jo også en faktor som spiller inn når det gjelder ferdighetene til de forskjellige løperne.

Varierende klubbmiljø

Miljøet er også en faktor som spiller inn på ferdighetsnivået i en klubb. I Frankrike er det mange ivrige utøvere samlet på et sted, de var en god gjeng, og miljøet virket veldig bra. Flere av de franske var veldig gode.

I Portugal bodde de som sagt ganske spredt, gikk på forskjellige skoler og halvparten hadde ikke deltatt på treninger før vi kom dit. Det skal likevel sies at de få som faktisk har drevet med orientering lenge, var ganske gode.

Det å bo hos en familie i Portugal var en del annerledes enn det å være hjemme i Norge. Måltidsrytmen var veldig forskjellig fra den vi har i Norge. Portugiserne spiste lite til frokost, noen ganger kun en yoghurt eller en frukt. Frokost var mellom sju og halv åtte, mens lunsj ikke var før nærmere ett. Siden portugiserne spiste så lite til frokost, endte det med at vi nordmenn omtrent gikk og sultet mellom frokost og lunsj.

Ingen familieidrett

I Portugal var ikke orientering en typisk familieidrett, og i mange av familiene var det kun et familiemedlem som drev med orientering. Dette kan være på grunn av at orienteringsklubben var knyttet til skolen, og ikke var en selvstendig klubb som ble drevet utenfor skolen slik som det gjøres i Norge. For foreldrene var det heller ikke vanlig at de hjalp til med treninger og lignende, noe som gjør at de ikke blir like involvert i sporten slik som foresatte i Norge blir.

Det var mye kultur innblandet i turen, forskjellige attraksjoner som vi besøkte. En av disse var Bragas fotballstadion. Bragas fotballstadion, Estádio Municipal de

KORTSPILL: Avbrødring gjennom kortspill med blant andre Samuel (f.v), Andrea, Antoine, Victor, Leandre og Gonzalo rundt bordet.

Braga, er en ganske spesiell og relativt ny stadion. Den har to enorme tribuner langs langsidene. Disse er lent utover, og holdes oppe av ikke noe annet enn 20-30 tykke vaiere som er bundet til begge tribunene. For å bygge stadion måtte det mye sprengningsarbeid til, i og med at den ligger mer eller mindre midt i en fjellvegg. Totalt kostet stadion 83,1 millioner euro å bygge.

Portugal O-Meeting

Portugal O-Meeting (POM) er et relativt stort portugisisk idrettsarrangement. Noen store orienteringsløper deltok, inkludert Damien Renard.

POM som idrettsarrangement var godt utført, og terrenget er noe av det bedre vi var borti i løpet av hele turen i Portugal. På treninger var vi mye i åpent terreng med veldig stikkende busker, enten lave veldig stikkende eller veldig høye og veldig skrapende.

Under Portugal O' Meeting var terrenget mer likt terrenget i Norge. Tettere skog, lavere og mindre stikkende lyng, og like kupert som mange steder i Norge. Samlingsplass alle de tre dagene var veldig bra. Mye plass, lite dokø og mange salgsboder. Da det begynte å øse ned under jaktstarten siste dagen, var det nok plass til alle menneskene og premieutdeling i ett og samme telt. Alt i alt var Portugal O-Meeting et veldig vellykket arrangement.

Ulik tilrettelegging

Tilrettelegging for trening var veldig forskjellig på skolene. I Frankrike gikk de på en slags orienteringslinje, i Portugal ikke. I Norge gikk noen på idrettslinjen, men ikke alle.

Treningene i Portugal var lagt opp utenfor skoletiden. Dette ga oss muligheten til å reise til steder som var litt lengre unna, siden vi ikke hadde noen viss tid vi måtte tilbake. Det var i stor grad elevene som lagde løyper. I Portugal lagde elvene alt, men i Norge og Frankrike var lærerne med på å hjelpe til og veilede.

Braga er en veldig stor og fin by, så det å løpe sprint der er var gøy, interessant og ekstremt fint. I både Frankrike og Portugal var det en type larver som hang i trærne. Disse var veldig giftige og kunne gi mye utslett. Dette var noe som blant annet var problematisk for løpere fra Norge som ikke hadde opplevd disse før. Det var også noen litt mindre erfarne løpere fra Portugal som ikke hadde sett disse før. Alt i alt var terrenget vi møtte veldig lærerikt opplevelse fordi som en orienteringsløper må man kunne takle alle slags terreng.

FJELLTUR: Elever fra tre nasjoner på fjelltur i Portugal.

Ble en god gjeng

Etter tre samlinger har deltagerne i prosjektet blitt godt kjent på tvers av nasjonalitetene. I Frankrike bodde vi på 6-mannsrom der det var to personer fra hvert land. På dette internatet spiste vi også alle måltider sammen, og på kveldene gikk det mye i kortspill. At vi bodde så tett på den første turen gjorde at vi ble godt kjent fra start av.

I Norge bodde vi hjemme, og hver nordmann hadde minst en portugiser og en franskmann boende hjemme hos seg. Siden Kongsberg er en ganske liten by, er det ikke så store avstander mellom oss, så vi samlet oss ofte hjemme hos hverandre. Vi møttes også for å spille fotball eller ha volleyballturnering på kveldene.

I Braga denmot var det store avstander, så å besøke hverandre og å møtes på kveldene var ikke mulig. Dette ble likevel den samlingen hvor vi ble best kjent med hverandre på tvers av land. Under samlingen i Portugal hadde vi en overnatting på et sted oppe i fjellene, pluss at vi bodde på en skole mens vi var på POM. Disse dagene var veldig sosiale. De siste kveldene spiste vi ute og det var veldig hyggelig. Det er mange som holder kontakten på tvers av land også i etterkant.

Alt i alt har prosjektet vært veldig sosialt og lærerikt. Vi har fått løpe i mange nye og interessante terreng. Lært mye om de forskjellige kulturene og fått se hvordan hverdagene er i de forskjellige landene. Det har vært interessant å se hvor forskjellige vaner de forskjellige nasjonalitetene har. Vi er alle veldig takknemlige for at vi har fått være med på dette prosjektet som har gitt oss opplevelser og minner for livet.